

om Bord, der vilde til Marienlyst for at fejre Berg, give ham Oprejsning for den Dom, der var overgaaet ham, og den Straf, han havde maattet afsone. Og heller ikke hertil indskrænkede det sig. Thi nogle Dage efter samlede en 40 000—50 000 danske Mænd til Fest for Berg i Kolding, og disse 40 000—50 000 Mænd, samlede i Kolding, protesterede imod Højesterets Dom og den hemmelige Votering. Og den Protest, som der blev nedlagt imod den hemmelige Votering indenfor Højesteret, gav Genlyd i hundrede og atter hundrede Tusinde danske Mænds Hjerter.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte den Paastand, at uden den hemmelige Votering i Højesteret vilde hele det Estrupske Provisorieregimente være faldet sammen i sig selv under selve Forsøget; hvis Højesteret ikke havde dømt efter de provisoriske Love, havde det været umuligt for Estrup og Nellemann at føre det igennem. Ja, jeg tvivler saamænd om, at Nellemann, hvis han ikke havde været Justitsminister, men havde været Højesteretsdommer, selv vilde have dømt efter Provisorierne. Der findes i et Land ofte Folk, der er mere kejslerligt sindede end Kejseren selv, og jeg har den Tro til Nellemann, at hvis han havde siddet i Højesteret, vilde han have tilsidesat Provisorierne. Det er en anden Ting, at han som Politiker handlede, som han gjorde, kæmpende for Magten og kæmpende for Anskuelse, som vi maa tro, han ansaa for de rette, og hvis Sejr han ansaa for nyttig for Folket. Men Dommerne i Højesteret har i deres Gerning alene at rette sig efter Loven, at sætte deres Mandsære og Dommerære ind paa at rette sig efter Loven, saaledes at det, de dømte efter, var det, der virkelig var Lov og Ret i Landet. Men det kan dog ikke nogen tro var Tilfældet den Gang, og gennem hele Provisorietiden var det ogsaa Folks Mening her i Landet, at det stod paa Vippen deroppe i Højesteret, og at det, naar der blev dømt efter Provisorierne, kun var med en enkelt Stemmes Majoritet, medens det, hvis der havde været offentlig Afstemning, slet ikke havde kunnet lade sig gøre at fælde disse Domme.

Hvad var det saa for Domme, der fældedes den Gang? Ja, i 1886 dømte Højesteret en Mand, som vi her i Tinget mindes med stor Højagtelse, Sigvald Olsen, efter Provisoriet af 2. November 1885. Højesteretsdommen siger: „Den fra Tiltaltes Side for Højesteret fremhævede Omstændighed, at den i den indankede Dom nævnte foreløbige Lov af 2. November 1885 er udstedt, mens Rigsdagens Møder ifølge

kongeligt aabent Brev af 23. Oktober s. A. kun vare udsatte, kan ikke medføre, at Loven skulde være ulovligen udstedt, efter som Rigsdagen ligefuldt maatte anses, saaledes som Grundlovens § 25 fordrer, ikke at have været samlet paa den Tid, Loven udstedtes. — I Dommen er det derhos retteligen antaget, at den Omstændighed, at det i Rigsdagens Folketing ved privat Initiativ indbragte Lovforslag af samme Indhold som den foreløbige Lov af 21. December f. A. blev nægtet Fremme ved en Dagsorden, ved hvilken tillige den foreløbige Lov erklærede forkastet, ikke har kunnet bevirke Lovens Ophævelse.“ Vi ser altsaa, at Højesteret meget vel ved, at denne Provisorielov ikke er fremkommet paa et Tidspunkt, da Rigsdagen ikke var samlet, og hvor det derfor var nødvendigt at udstede en provisorisk Lov, idet det Spørgsmaal, som skulde afgøres ved Loven, var aldeles paatrængende, og det ikke var muligt at faa Rigsdagen sammenkaldt, men at ganske det omvendte var Tilfældet, idet man netop havde sendt Rigsdagen hjem, blot for at faa Lejlighed til at udstede denne provisoriske Lov. Højesteret var ogsaa klar over, at man ikke havde opfyldt Grundlovens Bud om straks at forelægge den provisoriske Lov for den først sammentrædende Rigsdag, og at Loven derfor burde betragtes som bortfaldet, men Højesteret dømte alligevel derefter. Herved krænkede Højesteret virkelig paa det dybeste Retsfølelsen hos den største Del af det danske Folk, og dette foregik i Dølgemaal; det foregik bag lukkede Døre, ingen vidste, hvem der stemte for og hvem imod; der kunde sive noget ud om det, men det kunde kun blive Rygter og Formodninger; ingen Mand behøvede at sætte sin Ære som Menneske og Jurist i Pant for, at Dommen var rigtig, man kunde sidde der og forhandle sig til Resultatet, og Mindretallet kunde bøje sig for Flertallet. Det er ikke, som det skal være, og vor stakkels Ven Sigvald Olsen fik ikke alene dette at prøve den Gang, men allerede saa kort Tid efter som den 17. December 1886 bliver han igen dømt, og han maatte den Gang sidde 5×5 Dage paa Vand og Brød.

Der er igennem Provisorietiden faldet umaadelig mange andre Domme af samme Slags, men jeg har kun villet nævne disse som Eksempler. I 1887 støtter Højesteret sig paa et nyt Straffegrundlag, idet Højesteret den 14. Marts 1887 dømmer, som vi alle ved, en i vide Kredse kendt og agtet Mand som Fogtmann for Overtrædelse af et Cirkulære af 22. April 1886 indeholdende Advarsel mod enhver offentlig, mod Re-